

Art i ciència: més enllà de la fascinació per la tecnologia

Publicat per [Interacció](#) [1] el 28/05/2013 - 13:53 | Última modificació: 17/06/2026 - 14:15

El diàleg entre art i ciència acostuma a presentar-se com un espai de trobada entre disciplines que comparteixen creativitat, experimentació i voluntat de coneixement. El llibre *Art et science*, dirigit per Jean-Paul Fourmentraux, evita les visions simplificadores i proposa una aproximació més fragmentària. A partir d'una selecció d'articles publicats a la revista *Hermès*, l'obra no ofereix una teoria unificada de les relacions entre art i ciència, sinó una sèrie de perspectives que il·luminen aspectes concrets d'aquest territori compartit.

ART ET SCIENCE

Les Essentiels d'HERMÈS
CNRS ÉDITIONS

Una de les qüestions que travessa bona part del volum és el paper de la tècnica. Fourmentraux observa com determinades pràctiques artístiques contemporànies, especialment les vinculades a les tecnologies digitals, semblen acostar art i ciència a través dels dispositius tècnics. Aquesta lectura és matisada per Jean-Marc Lévy-Leblond, que sosté una tesi més crítica: la ciència no convergeix cap a la tècnica, sinó que corre el risc de quedar-ne subordinada. El debat no és menor. Més enllà de les eines utilitzades, planteja una pregunta sobre el futur mateix de la producció de coneixement i sobre la capacitat de l'art per mantenir una relació crítica amb la tecnociència.

La història de la fotografia analitzada per Monique Sicard mostra que les fronteres entre art i ciència han estat sempre inestables. Les innovacions tècniques no només transformen els instruments disponibles, sinó també les formes de representació i les maneres de produir coneixement. En una línia similar, Jacques Perriault reivindica una major atenció a la influència de les tecnologies sobre les estètiques i els llenguatges culturals. Les eines no són neutrals: condicionen les pràctiques creatives, els formats de comunicació i fins i tot les formes de participació social.

Un altre dels fils conductors del llibre és la noció d'autoria. Mentre que en el camp artístic la figura de l'autor és central, en la recerca científica ocupa un lloc molt diferent. L'aportació de Marie Cornu evidencia les dificultats de traslladar mecànicament les categories jurídiques de l'art a la producció científica. Conceptes com l'originalitat, essencials en el dret d'autor, tenen una rellevància limitada en la ciència, on el reconeixement se centra sovint en la validació col·lectiva dels resultats o en les aplicacions tècniques patentables. La comparació permet entendre que art i ciència no només produeixen objectes diferents, sinó que operen amb lògiques distintes de

reconeixement i circulació social.

El llibre també dedica una atenció especial als espais de mediació entre coneixement i públic. Roger Silverstone analitza l'exposició científica com un espai de construcció activa de significats, on els visitants interpreten i negocien els continguts presentats. Michel Van Praët, per la seva banda, recorda que els museus de ciència han combinat històricament funcions de conservació, recerca i difusió pública. La seva reflexió apunta a una qüestió especialment rellevant avui: la necessitat d'articular la cultura científica individual amb la confiança col·lectiva en l'expertesa.

Tanmateix, una de les limitacions del volum és l'escassa presència de la veu dels artistes. El llibre analitza institucions, dispositius, tecnologies i formes de representació, però dedica poca atenció als processos creatius, a les condicions materials de la creació o a les tensions específiques del treball artístic. Aquesta absència deixa obertes preguntes importants sobre la llibertat creadora, la responsabilitat de l'art i la seva funció crítica en societats cada vegada més tecnificades.

El llibre, *Art et science* desplaça la mirada des de la celebració acrítica de la innovació cap a les condicions culturals, polítiques i simbòliques que fan possible la relació entre art i ciència. Més que buscar una síntesi entre dos mons, el llibre mostra la complexitat dels seus encreuaments i convida a pensar com es construeixen les formes contemporànies de coneixement, representació i imaginació col·lectiva.

Referència

Fourmentraux, J.-P. (Dir.). (2012). *Art et science*. CNRS Éditions.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: ciència i cultura

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: recerca cultural

Etiquetes: valor públic de la cultura

- [2]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2013/05/28/art-ciencia>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/3864>